

PRESSITEADE nr 124/22

Luxembourg, 14. juuli 2022

Euroopa Kohtu otsused kohtuasjades C-128/20 | GSMB Invest, C-134/20 | Volkswagen ning C-145/20 | Porsche Inter Auto ja Volkswagen

Tarkvara, millega on varustatud diiselsõidukid ja mis vähendab saastekontrollisüsteemi tõhusust tavapärase temperatuuri juures ja suurema osa aasta vältel, kujutab endast keelatud katkestusseadet

Kuna sõiduki niisugune puudus ei ole väike, ei ole sõiduki müügilepingu tühistamine põhimõtteliselt välistatud

Isikud, kes on ostnud Volkswageni marki sõidukid, mis on varustatud tarkvaraga, mis vähendab sõiduki heitgaasitagastust sõltuvalt muu hulgas mõõdetud temperatuurist, paluvad Austria kohtutel tühistada nende müügilepingud, mis on sõlmitud aastatel 2011–2013.

Nende kohtute andmetel tagab see tarkvara liidu tasandil kehtestatud lämmastikoksiidi (NOx) heitkoguste piirnormide järgimise üksnes siis, kui välistemperatuur on vahemikus 15–33 Celsiuse kraadi (edaspidi „temperatuurivahemik“). Väljaspool seda vahemikku väheneb heitgaasitagastuse määr lineaarselt nullini ning see toob kaasa piirnormide ületamise.

Temperatuurivahemik tuleneb kõnealuste sõidukite tarkvarauuendusest, mille Volkswagen tegi selleks, et asendada tarkvara, mis oli liidu õiguse kohaselt keelatud. Saksamaa föderaalne mootorsõidukiamet andis selle uuenduse tegemiseks loa, kuna ta leidis, et tegemist ei ole keelatud katkestusseadmega.

Austria kõrgeim üldkohus, liidumaa kohus Eisenstadtis ja liidumaa kohus Klagenfurtis esitasid Euroopa Kohtule mitu küsimust niisuguse temperatuurivahemiku seaduslikkuse ja ostjate – kelle näol on tegemist tarbijatega – võimalike õiguste kohta asjaolude asetleidmise ajal kehtinud Euroopa õigusnormide alusel.

Tänastes kohtuotsustes tuvastab Euroopa Kohus, et **seade, mis tagab lämmastikoksiidi heitkoguste piirnormide järgimise üksnes teatud temperatuurivahemikus, kujutab endast katkestusseadet, mis on määruse nr 715/2007¹ artikli 5 lõike 2 kohaselt üldjuhul keelatud.**

Euroopa Kohus rõhutab sellega seoses esiteks, et välisõhu temperatuur alla 15 Celsiuse kraadi on liidu territooriumil tavapärase. Teiseks tuleb liidu tasandil kehtestatud heitkoguste piirnorme järgida ka siis, kui temperatuur on selgelt alla 15 Celsiuse kraadi. Seega vähendab niisugune tarkvara, nagu on kohtuasjas kõne all, saastekontrollisüsteemi tõhusust tavapärastes kasutamistingimustes.

Ainuüksi asjaolu, et seade aitab säästa või kaitsta niisuguseid mootorist eraldiseisvaid detaile nagu heitgaasi tagastusklapp, heitgaasi jahuti ja diisli tahkete osakeste filter, ei muuda seda õiguspäraseks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust (ELT 2007, L 171, lk 1).

See võiks olla teisiti, kui oleks tõendatud, et seade vastab kitsalt vajadusele vältida mõne detaili toimimise häirete tõttu **vahetuid riske mootorile kahju või õnnetusjuhtumi näol, mis on nii tõsised, et need tekitavad konkreetse ohu** selle seadmega varustatud sõidukiga sõitmisel. Niisugune „vajadus“ esineb üksnes siis, kui selle seadme või sellega varustatud sõiduki EÜ tüübikinnituse saamise ajal ei võimalda üksi muu tehniline lahendus selliseid riske vältida. **Eelotsusetaotluse esitanud kohtute ülesanne on kontrollida, kas see on nii katkestusseadme puhul, millega on varustatud kõnealused sõidukid.** Euroopa Kohus tuletab selles kontekstis siiski meelde, et ainuüksi eesmärk kaitsta mootorit määrdumise ja vananemise eest ei saa katkestusseadme paigaldamist õigustada².

Igal juhul, isegi kui eespool kirjeldatud vajadus oleks olemas, **on katkestusseade keelatud, kui see peaks tavapärasel liiklustingimustel toimima suurema osa aasta vältel.** Nimelt võiks niisuguse seadme lubamine kaasa tuua selle, et erandit kohaldataks sagedamini kui keeldu, ja see kahjustaks lämmastikoksiidi heitmete piiramise põhimõtet kui sellist ebaproportsionaalselt.

Euroopa Kohus täpsustab lisaks, et asjaolu, et katkestusseade paigaldati pärast sõiduki kasutuselevõttu, ei ole asjakohane selle hindamisel, kas seadme kasutamine on keelatud.

Mis puudutab tarbijate õigusi, kui nad on ostnud lepingule mittevastava kauba, siis asjaolude asetleidmise ajal kohaldatavates Euroopa õigusnormides, nimelt direktiivis 1999/44³ oli ette nähtud, et tarbija võib nõuda müüjalt kauba parandamist või asendamist, välja arvatud juhul, kui see on võimatu või ebaproportsionaalne. Alles siis, kui tarbijal ei ole õigust ei parandamisele ega asendamisele või kui müüja ei ole üht neist parandusmeetmetest rakendanud mõistliku aja jooksul või ilma tarbijale märkimisväärseid ebamugavusi tekitamata, võib tarbija nõuda hinna asjakohast alandamist või lepingu tühistamist. Tühistamine on siiski välistatud, kui kauba lepingule mittevastavus on väike.

Euroopa Kohus tõdeb sellega seoses, et sõidukil ei ole sama liiki kauba tavapäraseid omadusi, mida tarbija võib põhjendatult eeldada, ja see ei ole niisiis lepingule vastav, kui hoolimata sellest, et sõidukil on kehtiv EÜ tüübikinnitus ja et seda võib järelikult liikluses kasutada, on see varustatud keelatud katkestusseadmega.

Lisaks **ei või sellist lepingule mittevastavust kvalifitseerida „väikeseks“**, isegi kui oletada, et kui tarbija oleks olnud selle seadme olemasolust ja toimimisest teadlik, oleks ta sõiduki ikkagi ostnud. Seetõttu ei ole lepingu tühistamine põhimõtteliselt välistatud.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuste terviktekst ja kokkuvõtted ([C-128/20](#), [C-134/20](#) ja [C-145/20](#)) on CURIA veebileheküljel alates nende kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎ (+352) 4303 6005

Kohtuotsuste kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106

Hoiame ühendust!

² Vt sellega seoses Euroopa Kohtu 17. detsembri 2020. aasta otsus CLCV jt (diiselmootori katkestusseade), [C-693/18](#) (vt pressiteade [nr 170/20](#)).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiiv 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta (EÜT 1999, L 171, lk 12; ELT eriväljaanne 15/04, lk 223).